

Webinar om skolefritidsordningen (SFO)

Barnehage – og utdanningsavdelingen

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Formålet med SFO

- Langvarig praksis som ble lovfestet i 1998
 - Innst. S. nr. 234 (1996–1997) jf. St. meld. nr. 55 (1996-97)
 - Videreført i ny opplæringslov (2023)
- «Frivillig tilbud for de barn som har omsorgsbehov utover den obligatoriske skoletiden.»
- Utvikling over tid: sml. Meld. St. 28 (2024-2025), 5.4.4.
 - Helhetlig skolehverdag
 - Sosial utjevning og inkludering --> moderasjonsordningene: 2020-2025

§ 4-5 Skolefritidsordning

Illustrasjon: Microsoft Corporation

- Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO)
- Tilbudet er for elever på 1.-4. trinn og elever med særskilte behov på 1.-7. trinn.
- Elevene har ikke rett til plass (NB! Lovendringer om gratis SFO som trer i kraft 01.08.2026)
- Kommunen er ikke forplikta til å et bestemt antall plasser
- Må kun ha tilbud ved en av skolene i kommunen
- Kan benytte andre til å oppfylle plikten til SFO
- Kommunen skal fastsette egen forskrift med minimumskrav, jf. femte ledd
- Sjette ledd: departementet kan gi forskrift

Opplæringsforskriften

§ 2-2

- Tolv timer gratis skolefritidsordning per veke for elevar på 1. til 3. trinn som har plass i SFO.
- Gjelder også dersom kommunen tilbyr skolefritidsordning i skoleferiene.
- Kommunen skal gi foreldrene tilbud om å fordele dei tolv timene på alle dagene kommunen til vanlig har et tilbud om skolefritidsordning, så langt det er praktisk mulig.

Opplæringsforskriften § 2-2 tredje ledd: innholdet i fordelingsplikten

«Kommunen skal gi foreldra tilbod om å fordele dei tolv timane på alle dagane kommunen til vanleg har eit tilbod om skolefritidsordning, så langt det er praktisk mogleg.»

- Ordlyden begrenser imidlertid kommunens plikt til en fordeling på dagene, og legger ingen føringer for hvordan timene kan fordeles innenfor åpningstidene på de aktuelle dagene.
- Dette henger sammen med at kommunen har stor frihet i utformingen og organiseringen av SFO.

Opplæringsforskriften § 2-2 tredje ledd: forbeholdet «praktisk mulig»

«Kommunen skal gi foreldra tilbod om å fordele dei tolv timane på alle dagane kommunen til vanleg har eit tilbod om skolefritidsordning, så langt det er praktisk mogleg.»

- Forbeholdet skal «ikke tolkes strengt»:
 - skal noe til for at fordeling alle dager ikke er praktisk mulig
- Må vurderes konkret hvor krevende fordeling på alle dager er:
 - mulige praktiske tilpasninger eller handlingsalternativer?
- Eksempel på forhold som kan føre til at fordelingen ikke er praktisk mulig:
 - vesentlige kostnader for kommunen utover kompensasjonen de får til ordningen

Opplæringsforskriften § 2-3

Kommunen skal gi tilbud om gratis skolefritidsordning for elever med særlege behov på 5. til 7. trinn.

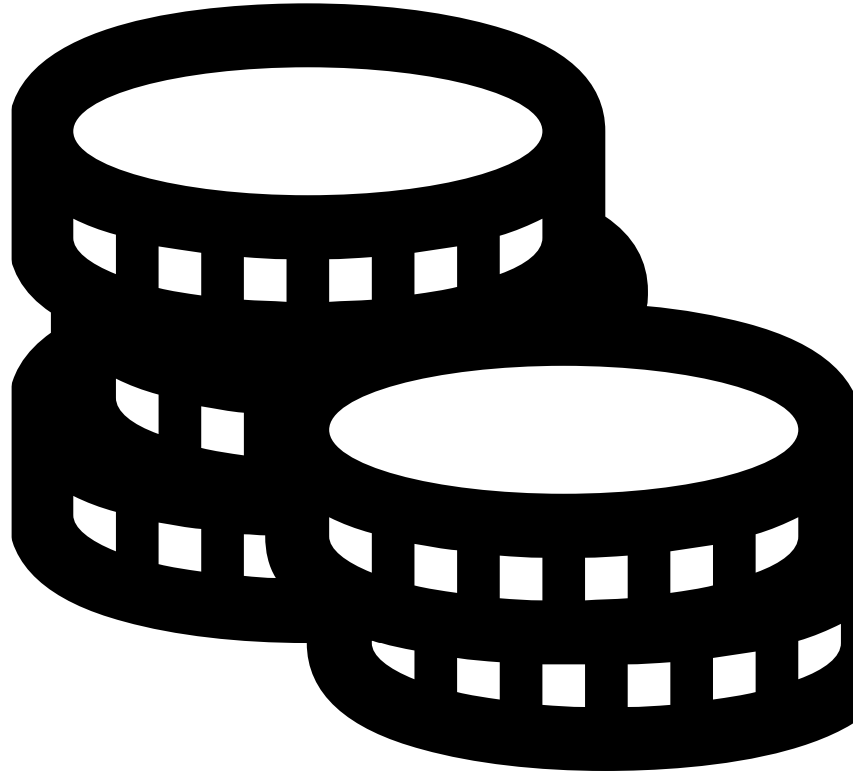
Opplæringsforskriften § 2-4

Redusert foreldrebetaling på grunn av lav inntekt.

Opplæringsforskriften § 2-5 regulerer hvordan kommunen skal behandle søknad om redusert foreldrebetaling.

Litt om finansieringen av 12 timers gratis SFO

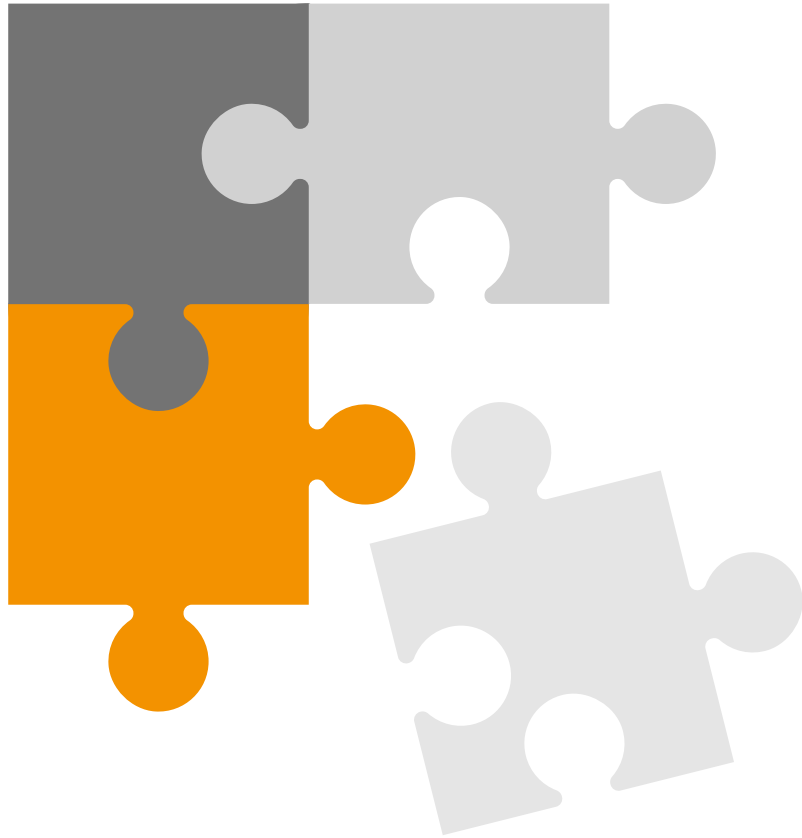

- «Ved innføringen av forskriftsregler om 12 timer gratis SFO til elever fra 1. til 3. trinn, ble kommunene kompensert for at alle elevene på disse trinnene kunne benytte seg av ordningen (100% dekningsgrad.)»
- «Kommunene er både kompensert for bortfall av foreldrebetaling og for kommunenes egenfinansiering for å ha SFO-tilbud 11 måneder i året for alle barn på de aktuelle trinnene inkludert opprettelse av nye plasser.»
- «Departementet anser derfor 12 timer gratis SFO til elever fra 1. til 3. trinn å være fullfinansiert fra statens side.»
- *Jf. Prop. 160 L (2024-2025) s. 12*

Rammeplan for SFO

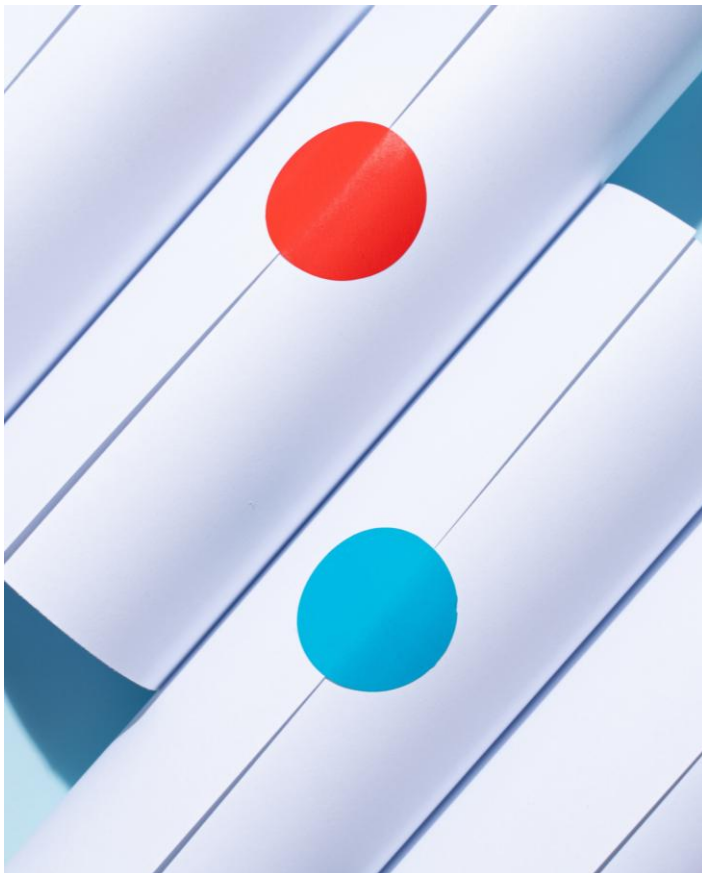

- Status som forskrift, jf. opplæringsloven § 4-5
- Presiserer regelverket og verdigrunnlaget for SFO, og beskriver innhold og arbeidsmåter.
- Går nærmere inn på inkludering og felleskap
- Barnets beste i samarbeid mellom SFO, foreldre, skole og andre offentlige instanser
- Kommunen skal informere om gratis SFO for å bidra til at familieøkonomi ikke hindrer barns deltakelse

Litt (mer) om gratisordningen; litt om forskrifter

- Fastsettes i lokal forskrift
- Gjelder heltidsplass, deltidsplass
 - gratistilbud for elever som bare benytter 12 timer
- Ordningen gjelder også i skoleferier
 - men ikke kravet om fordeling
- Krav til fastsettelse → fvl. kapittel VII
 - utredningsplikt, høring og uttalelser fra interesserte (saksforberedelse)
 - formkrav og kunngjøring

Barnets beste

- Kommunen må vurdere barnets beste når de utformer ordningen
- Hvis løsningen gjør at enkelte grupper systematisk ikke får brukt tilbudet kan det være i strid med intensjonen og prinsippet om likeverdige tilbud.
- Alle barn skal ha like muligheter til å delta i opplæring og tilknyttede tilbud.

Grunnloven § 104

Ved handlinger og avgjørelser som berører barn skal barnets beste være et grunnleggende hensyn

Barnekonvensjonen artikkel 3

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn.

Opplæringsloven § 10-1

Ved handlingar og avgjerder som vedkjem elevar, skal kva som er best for eleven, vere et grunnleggjande hensyn.

Tilsendte spørsmål

Kan 12 timer gratis SFO fordeles:

- på enkelte hele dager i uka?
- på halve dager flere ganger i uka?
- kun på ettermiddager?
- som en kombinasjon av hele og halve dager?
- på dager og tider kommunen bestemmer?
- slik at foresatte selv velger tidspunkt for timen

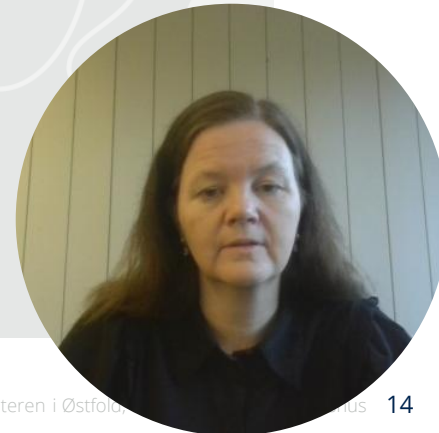

Tilsendte spørsmål

Kan kommunen velge alternativer som går ut over en uke fra mandag til fredag, dersom det er eneste mulighet for at alle elever skal kunne nyttiggjøre seg ordningen?

Tilsendte spørsmål

For skysselever vil et tilbud som delvis er lagt til halve dager kunne medføre at de ikke vil kunne nyttiggjøre seg ordningen fullt ut. Hva kan kommunen gjøre i et slikt tilfelle for å inkludere alle elevene?

Nye endringer: Lovfestet rett til gratis SFO for 1. til 3. trinn

5 Lov

Sanksjonert 13.02.2026 (lov6)

[Lovvedtak 25 \(2025-2026\)](#)

Status

Vedtak i korthet

Stortinget har vedtatt endringer i opplæringslova, slik at det nå er lovfestet en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning (SFO) i uken for elever på 1. til 3. trinn.

[Del](#)

Behandling og innstilling

Innstilling avgitt 06.01.2026

Behandlet andre gang i Stortinget 27.01.2026

Behandling og vedtak

Lovsaken er ferdigbehandlet

Vedtak i samsvar med innstillingen med avvik/tillegg

Slik stemte representantene

Første behandling:

[Voteringsoversikt](#)

Nye endringer: Lovfestet rett til gratis SFO for 1. til 3. trinn

I Stortingets møte 13. januar 2026 ble det gjort følgende

vedtak til lov om endringer i opplæringslova (rett til 12 timer gratis skolefritidsordning i uken for elever på 1. til 3. trinn)

I

I lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa gjøres følgende endringer:

§ 4-5 andre ledd skal lyde:

Elevar på 1. til 3. trinn har rett til 12 timar gratis skolefritidsordning per veke.

Nåværende andre til femte ledd blir tredje til sjette ledd.

Nåværende sjette ledd blir nytt syvende ledd og skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om *retten til skolefritidsordning*, gratis skolefritidsordning, moderasjonsordningar og *innhald i* og oppgåver for skolefritidsordninga.

Lenker

- [Rundskriv om skolefritidsordninga | udir.no](https://udir.no)
- [§ 2-2 Gratis skolefritidsordning for elever på 1. til 3. trinn | udir.no](https://udir.no)
- [Finansiering av skolefritidsordninga | udir.no](https://udir.no)
- [Tilskudd til gratis SFO og redusert foreldrebetaling i SFO ved private grunnskoler | udir.no](https://udir.no)
- [Lokale forskrifter | udir.no](https://udir.no)
- [Endringer i opplæringslova - stortinget.no](https://stortinget.no)

